

Coverver story

แม้ประเทศไทยจะมีอากาศร้อนเกือบตลอดทั้งปี จนเราชักจะชินกับสภาพอากาศร้อนเสียแล้ว แต่กระนั้นเมื่ออย่างเข้าหน้าร้อนที่ไร หลายท่านก็ต้องมานั่งบ่นกันถึงความร้อนและวิธีการคลายร้อนทุกปีบางครั้งก็อดคิดไม่ได้ว่าปีนี้ร้อนกว่าปีก่อนหรือเปล่านั้น?

สิ่งที่มาพร้อมกับหน้าร้อน นอกจากอารมณ์จะหงุดหงิดง่ายแล้ว ยังมีบิลค่าไฟที่พอเห็นแล้วเล่นเอาเหงื่อตกเลยทีเดียว บางคนก็อาจจะบ่นว่าโดนคิดค่าไฟในอัตรามหาโหดหรือคิดค่าไฟผิดหรือเปล่า เป็นต้น แต่ลืมนึกไปว่า พฤติกรรมการใช้พลังงานในหน้าร้อนของแต่ละบ้านที่เป็นอยู่นั้นเป็นไปแบบไม่บันยะบันยังหรือเปล่า ยิ่งตอนนี้ถ้าถามกันในหน้าร้อนอย่างนี้ว่าจะแก้ร้อนได้อย่างไร ดูเหมือนทุกคนจะตอบตรงกันว่า **"ก็ติดเครื่องปรับอากาศนะสิ"**

ฟังดูง่ายดี...แต่ทราบไหมว่าเครื่องปรับอากาศนั้นเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าที่กินไฟมากที่สุดในบ้าน ก็ต้องเตรียมตัวจ่ายค่าไฟฟ้าเพิ่มในหน้าร้อนนี้อย่างแน่นอน

วิธีประหยัดค่าไฟในหน้าร้อนทำได้ไม่ยาก นอกจากรู้จักใช้เครื่องปรับอากาศอย่างประหยัดแล้ว ยังมีวิธีที่ช่วยให้บ้านเย็นสบายได้อีกหลายวิธี ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมรับสถานการณ์อากาศร้อนแต่เนิ่นๆ จดหมายข่าวอนุรักษ์พลังงานฉบับนี้จึงขอแนะนำวิธีการประหยัดพลังงานสำหรับบ้านในช่วงหน้าร้อนนี้ เริ่มจาก

1 1 ต้นบ้านให้ถูกทาง

(วิธีนี้เหมาะสำหรับท่านที่กำลังจะปรับปรุงบ้านใหม่ หรือสร้างบ้านใหม่) อย่างที่ทราบกันว่าสภาพแวดล้อมรอบๆ บ้านมีส่วนช่วยทำให้บ้านเย็นสบาย เช่น มีต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา มีแหล่งน้ำที่ให้ความเย็น ไม่มีอาคารกีดขวางทางลม เป็นต้น การวางตำแหน่งของบ้านที่ดีจะทำให้ภายในบ้านได้รับประโยชน์จากธรรมชาติ จึงถือเป็นการเริ่มต้นที่ช่วยให้การใช้พลังงานในบ้านน้อยลง การวางตำแหน่งบ้านจึงแนะนำให้ใช้หลักง่ายๆ คือ **"เปิดรับแสงเหนือ"** และ **"กันแดดด้านตะวันตกและใต้"** เท่านั้นก็พอจะสู้รบกับความร้อนได้อย่างดี

2 2 กางร่มให้บ้าน

หลายๆ บ้านไม่สามารถหันบ้านให้หลบแดดได้ เนื่องจากปลูกสร้างมานาน ก็อาจใช้แนวคิดการ **"กางร่มให้บ้าน"** เพื่อให้ตัวบ้าน เช่น ผับ หลังคา หรือช่องหน้าต่างถูกแสงแดดน้อยที่สุด จะทำให้ความร้อนถ่ายเทเข้าบ้านน้อยลง เมื่อความร้อนเข้าน้อย ค่าไฟฟ้าของการใช้เครื่องปรับอากาศก็จะน้อยด้วย (เช่นเดียวกับเวลาเราขับรถหาที่จอดรถ เราก็มักจะเลือกจอดในร่ม เวลากลับเข้ามาในรถจะได้ร้อนน้อยกว่าการจอดกลางแจ้ง) วิธีการที่ง่ายและให้ประโยชน์มากที่สุดของการ **"กางร่มให้บ้าน"** คือ การปลูกต้นไม้บริเวณรอบๆ บ้าน เชื่อหรือไม่ว่าต้นไม้ขนาดใหญ่ 1 ต้น สามารถดูดความร้อนและคลายความเย็นให้กับสภาพแวดล้อมได้เทียบเท่ากับเครื่องปรับอากาศขนาด 1 ต้นเลยทีเดียว

3 3 อย่างสร้างแหล่งความร้อน

บริเวณพื้นที่ว่างรอบตัวบ้านที่หลายๆ บ้าน มักทำเป็นลานคอนกรีต ซึ่งลานคอนกรีตนั้นจะเป็นตัวดูดความร้อนและอมความร้อนไว้จนกลายเป็น **"แหล่งผลิตความร้อน"** หรือ **"มวลความร้อน"** ซึ่งหากมีพื้นที่ที่กว้างใหญ่และอยู่ทางทิศใต้หรือทิศตะวันตกแล้ว แทนที่จะได้ลมเย็นพัดเข้าบ้าน จะกลับกลายเป็นลมร้อนแทน พื้นที่แบบนี้จึงควรมีให้น้อยที่สุด แนวทางแก้ไขในกรณีนี้จำเป็นต้องมีพื้นที่คอนกรีตให้เลือกใช้บล็อกคอนกรีตที่มีรูให้หญ้าสามารถขึ้นได้ หรือไม่ก็ต้อง **"กางร่มให้ลานคอนกรีต"** โดยปลูกต้นไม้กันแดด เป็นต้น

"อยู่สบายเย็นใจ ในเดือนโอเวอร์ฮีท"

4 ยอมให้ลมพัดผ่าน

ทุกครั้งที่ลมพัดผ่านตัวเรา เราจะรู้สึกเย็นสบาย ถ้าบ้านเรามีลมเย็นพัดเข้าบ้านก็อาจไม่จำเป็นต้องเปิดเครื่องปรับอากาศ หรือเปิดก็เพียงแต่น้อย ทิศทางลมหลักๆ ของประเทศเราคือลมหน้าร้อนพัดมาจากทางทิศใต้และทิศตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนลมหน้าหนาวพัดมาจากทางทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ

การจัดวางบ้านให้ได้รับลมประจำก็ต้องพยายามให้มีช่องเปิดที่ผนังด้านทิศเหนือและทิศใต้ ทั้ง 2 ด้าน แต่บ้านที่อยู่ในเมือง ลมอาจพัดมาได้จากหลายทิศทางเนื่องจากมีสิ่งก่อสร้างอาคารบ้านเรือนอยู่เยอะทำให้ลมเปลี่ยนทิศ ก็สามารถเลือกเปิดช่องหน้าต่างด้านที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น เลือกด้านที่แดดส่องเข้าน้อยที่สุด เป็นต้น

5 เปิดบ้านรับแสงธรรมชาติ

การที่แต่ละห้องในบ้านมีช่องแสงหรือหน้าต่างให้แสงธรรมชาติสามารถส่องเข้ามาในห้องได้นั้น ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดที่สุด คือ ไม่ต้องเสียค่าไฟฟ้าสำหรับโคมไฟในเวลากลางวัน ซึ่งเป็นช่วงที่มีแสงสว่างธรรมชาติเพียงพอ การเปิดรับแสงธรรมชาติให้ส่องเข้าบ้านได้ดีนั้นควรอยู่ในทิศทางที่ไม่มีแสงแดดเข้ามาด้วย ได้แก่ ทิศเหนือ ดังนั้น ถ้าทุกห้องมีแสงธรรมชาติเข้าได้เพียงพอเชื่อได้เลยว่าจะประหยัดค่าไฟได้เดือนละหลายบาท แลมนในห้องก็ไม่อับชื้นด้วย

6 ปรับที่ และปรับตัว

เชื่อว่าที่บ้านของทุกคนนั้นจะมีบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นภายนอกบ้านหรือภายในบ้านที่ค่อนข้างจะเย็นสบายที่สุดในแต่ละเวลา เช่น มีร่มเงา มีลมพัดผ่านอยู่เสมอ มีแสงสว่างธรรมชาติที่ดี เมื่อรู้แล้วว่าเป็นบริเวณใด ลองปรับการใช้สอยของตัวเอง เช่น จัดบริเวณนั้นให้เป็นที่ตั้งโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งเล่น พักผ่อน หรือทำงานเล็กๆ น้อยๆ ในช่วงดังกล่าว เท่านั้นก็เป็น การ **"เคลื่อนตัวเราหาลมและแสงธรรมชาติ"**

7 ติดตั้งฉนวนป้องกันความร้อน

"ฉนวนกันความร้อน" เพื่อป้องกันความร้อนไม่ให้เข้ามาในบ้าน วัสดุพวกนี้มีหลายชนิดและหลายประเภท สามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการ และงบประมาณที่มี หากบ้านของเรามีการปรับอากาศตลอดเวลาทั้งหลัง (เหมือนตู้เย็น) คงต้องฟันธงบอกเลยว่าติดทั้งหลัง แต่ในความเป็นจริงแต่ละบ้านจะมีการปรับอากาศเพียงบางห้อง บางเวลา ก็ต้องเลือกติดตามงบที่มีในจุดที่ได้รับความร้อนมากที่สุดก่อน เป็นต้น

8 เรื่องน่ารู้ก่อนใช้ไฟฟ้า

ไฟฟ้าที่ใช้ส่วนใหญ่ในบ้านพักอาศัย แยกออกได้ 3 ส่วนคือ ไฟฟ้าที่ใช้สำหรับการปรับอากาศ ไฟฟ้าที่ใช้สำหรับให้แสงสว่าง และไฟฟ้าที่ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดต่างๆ ดังนั้น ควรที่จะ

- เลือกใช้ให้ถูกชนิด เครื่องปรับอากาศขนาด 1 ตัน 1 เครื่อง ใช้ไฟฟ้ามากเท่ากับพัดลม 16-20 ตัว จะเลือกใช้อะไรก็ให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- บำรุงรักษา เป็นหัวใจหนึ่งในการประหยัดค่าไฟ เช่น ทำความสะอาดหลอดไฟ ทำความสะอาดแผ่นกรองอากาศเครื่องปรับอากาศ การล้างทำความสะอาดพัดลม เป็นต้น
- ใช้อย่างถูกวิธี เช่น เตารีดกินไฟมากก็ควรรีดทีละมากไม่ต้องรีดบ่อย เครื่องซักผ้าก็เช่นกันซักครั้งละมากๆ ไม่ต้องซักบ่อย กาดัมน้ำเมื่อเดือดก็เอาปลั๊กออก ตั้งตู้เย็นให้ห่างจากผนัง เป็นต้น